

nula se s úspěchem. Po té postoupil A své nároky C-ovi a tento podal na B žalobu o náhradu zájmu dle § 368 ex. ř. Žaloba byla ve všech třech stolicích zamítnuta, nejvyšším soudem mimo jiné z těchto

důvodů:

Nesprávné posouzení právní ohledně otázky nedostatku aktivní legitimace k žalobě shledává žalobce v tom, že soud odvolací má za to, že i postup pohledávky na náhradu nyní žalované dle závěrečného listu jest nepřipustný. Nejen při nároku na dodání zboží, nýbrž i při pohledávce peněžité může dlužník míti zájem na tom, by postup osobě třetí byl vyloučen, zejména také proto, by dlužník případné své protinároky, které mu později proti přímému kontrahentovi vzniknou, mohl uplatňovati kompensací. Nárok na náhradu škody pro nedodání zboží jest právě tak jako nárok na dodání nárokem z učiněné uzávěrky, nárok ten nezákládá se pouze na zákoně, nýbrž po rozumu § 1295, 1298 obč. zák. na nesplnění povinnosti smluvní. Ujednání v závěrečném listu obsažené, že »uzávěrka,« totíž práva z ní vyplývající jsou nepřevodna, platí tedy i pro tento nárok a smluvní obmezení tohoto nároku v tom směru, že postup jeho jest nepřipustný, není zákonem zakázáno, jest tedy dovoleno, a nelze seznati, proč by odporovalo dobrým mravům.

Čís. 178.

Majitel stroje, používaného jen mimochodem v podniku zemědělském, jest podnikatelem ve smyslu § 11, posl. odst. zákona o úrazovém pojištění dělníků bez ohledu na to, zda propůjčuje stroj k tomuto používání po živnostensku, čili nic.

O nároku na náhradu škody, příslušejícím pro opomenutí oznámení dle § 29 zákona o úraz. pojištění dělníků pojištěnci proti podnikateli, lze platně učiniti narovnání.

(Rozh. ze dne 20. května 1919, Rv I 247/19.)

Žalovaný půjčoval v roce 1916 hospodářům v Chrudimi a okolí za poplatek k účelu výmlatu obilí mlátičí stroj prostřední velikosti poháněný elektrickou silou, kterou dodávala elektrárna v Chrudimi. Žalovaný činil tak na rozkaz okresního hejtmanství; dělnice i dělníka Josefa P., kovářského dělníka v Chrudimi, platili ti hospodáři, kteří si stroj na mlácení vydlužili. Mezi dělnicemi byla také žalobkyně. Dne 20. září 1916 vydlužila si onen stroj od žalovaného Antonie Č., rolnice v Chrudimi. Dne 21. září 1916, když žalobkyně posunovala rukou obilí, na vál naložené, do stroje, zachytily ji zuby a utrhly jí pravou ruku do půl dlaně. Byla pak dodána do nemocnice, kdež jí byla ruka amputována až po zápěstí. Poněvadž žalovaný jako podnikatel opomenul úraz ohlásiti, přišla žalobkyně o svůj nárok proti pojišťovně a domáhala se na žalovaném náhrady. Žalovaný mimo jiné namítal jednak, že půjčuje stroj z úředního příkazu a nikoli po živnostensku, jednak, že se se žalobkyní již vyrovnal. Obě nižší

stolice (krajský soud v Chrudimi a vrchní zemský soud v Praze) žalobu zamítly. Uznaly sice, že žalovaný byl podnikatelem a jako takový povinen, úraz hlásiti, dospěly však k úsudku, že strany se mimosoudně vyrovnaly.

Nejvyšší soud dovolání žalobkyně nevyhověl mimo jiné z těchto důvodů:

Oproti námitce žalovaného, na níž tento trvá i v řízení dovolacím, že nebyl povinen úraz oznámiti, dlužno ovšem uvést, že žalovaného sluší dle § 1 odst. 3., č. 2, a § 11 posl. odst. zákona o úraz. pojištění dělníků ze dne 28. prosince 1887, č. 1 ř. z. z roku 1888 pokládati za podnikatele, poněvadž citovaný § 11 posl. odst. nerozeznává, zdali majitel stroje používaného jen mimochodem v podniku zemědělském propůjčuje stroj k tomuto používání po živnostensku čili nic. Názor žalovaného, že k oznámení byl povinen hospodář, jemuž žalovaný stroj zapůjčil, odporuje tedy předpisům § 11 a 29 cit. zák., dle nichž k oznámení úrazu jest povinen podnikatel a tím byl v daném případě žalovaný, jako vlastník stroje. Jak oba nižší soudy správně uvedly, byl tedy žalovaný dle § 29 cit. zák. povinen úraz žalobkyně v stanovené lhůtě oznámiti a, když tak neučinil a žalobkyně tím, ježto sama nároku svého dle § 34 cit. zák. nepřihlásila, nároku na rentu vůči úrazové pojišťovně pozbyla, byl žalovaný dle § 1295, 1297, 1299 obč. zák. povinen k náhradě škody tímto opomenutím žalobkyni vzešlé. Neodůvodněno jest však dovolání, pokud vytýká, že prý soud odvolací má neprávem za to, že nastalo platné narovnání. Z toho, že předpisy o úrazovém pojišťování jsou rázu donucovacího a že dle § 41 cit. zák. k platnosti ujednání s úrazovou pojišťovnou o tom, by místo důchodu byl vyplacen kapitál, třeba souhlasu příslušné obce, nelze nijak dovozovati, že by osoba, proti úrazu pojištěná, nemohla se nároku na náhradu vůči podnikateli vzdáti neb učiniti o něm narovnání, vždyť neuplatňuje-li svého nároku, v čemž není nijak omezena, má to stejný účinek jako vzdání se. I předpis § 43 cit. zák., že jest bez účinku každá dispozice s pohledávkou proti úrazové pojišťovně příslušející, nelze jakožto ustanovení výjimečné rozšiřovati na nárok příslušející osobě pojištěné pro opomenutí oznámení dle § 29 cit. zák. vůči podnikateli. Tento nárok jest prostým soukromoprávním nárokem na náhradu škody, který nepodléhá žádným omezením co do dispozice. Předpisu § 63 zák. o nemocenském pojišťování ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z., jehož se žalobkyně dovolává, nelze analogicky použiti, poněvadž pojištění nemocenské spočívá na jiných zásadách, než pojištění proti úrazu; ostatně se tu jen stanoví, že zaměstnavatel nesmí použití předpisů zákonných předem smlouvou vyloučiti neb omeziti, narovnání ohledně nároků na náhradu, které vzejdou v jednotlivých případech, tím však není vyloučeno. O absolutní neplatnosti nebo nedovolenosti narovnání o nároku zažalovaném nelze tedy důvodně mluvit. Dovolací důvod nesprávného posouzení právního není proto opodstatněn.

Čís. 179.

**Sdělení o mimosoudní výpovědi, které má učiněno býti odpůrci vy-
povídající strany (§ 565 odst. 2 c. ř. s.), nemusí obsahovati též příkaz.**